

**Ekonomické ztráty způsobené nehodovostí v silničním provozu
v ČR za rok 2006**

Vypracovala: Ing. Alena Daňková
Datum: 9.10.2007

Obsah

Úvod	3
1 Ocenění ekonomických ztrát z dopravní nehodovosti	3
2 Vyčíslení ekonomických ztrát z dopravní nehodovosti	4
2.1 Výše ztrát v důsledku usmrcení a zranění člověka (na 1 osobu).....	4
2.2 Škody způsobené nehodami bez následků na zdraví	4
2.3 Celkové ekonomické ztráty	5
2.4 Vyjádření ztrát z dopravní nehodovosti v EUR	6
Závěr.....	7

ÚVOD

V posledních letech se počet dopravních nehod na pozemních komunikacích snižuje. I přes jejich pokles se ale jedná o vysoká čísla (ročně umírá na silnicích přes tisíc osob). Dopravní nehody přinášejí jednak fyzické ztráty jako ztráty na lidských životech, různá zranění, hmotné škody, ale také psychické újmy. Důsledky dopravních nehod nedopadají pouze na jejich účastníky, ale také na stát a státní rozpočet formou ztrát na produkci, vyplácených vdovských a sirotčích důchodů, invalidních důchodů, atd.

Finanční vyjádření ztrát z dopravní nehodovosti může poskytnout přehled, kolik nehody na pozemních komunikacích stojí občany i stát. Může tak pobídnout k realizaci dopravně-bezpečnostních opatření, které by přispěly ke snížení nehodovosti. Pokud dané opatření bude na základě uplatnění některé z ekonomických metod (například cost benefit analýzy¹) efektivní, celkovým výsledkem pak bude nejen snížení nehodovosti, ušetření lidských životů a materiálních škod, ale i efektivní využití prostředků a růst společenského blahobytu. Prostředky státního rozpočtu jsou omezené a měly by se proto vynakládat efektivně.

1 OCENĚNÍ EKONOMICKÝCH ZTRÁT Z DOPRAVNÍ NEHODOVOSTI

Pro výpočet ekonomických ztrát z dopravní nehodovosti je potřebné identifikovat, kvantifikovat a ocenit relevantní náklady z dopravní nehodovosti. Jako základ byla použita forma propočtového ocenění ekonomických důsledků dopravní nehodovosti, tzv. metoda „celkového výstupu“ (neboli lidský faktor) se snahou o docílení objektivitu oceňování jednotlivých komponentů škod.

Kvantifikace nákladů a ztrát byla provedena technikou přímého zjišťování nákladů na zdravotní péči, administrativu (policie, soudy, pojišťovny), vyšší sociální výdaje a hmotných škod. Pro ocenění ztrát na produkci bylo použito výše hrubého domácího produktu na obyvatele.

---

¹ analýza nákladů a výnosů je metodickým nástrojem, který slouží k hodnocení projektů, všechny uvažované náklady a užítky jsou vyjadřovány v penězích

Do ztrát nebyly zahrnuty subjektivní škody, mezi které patří například bolest, utrpení, šok, ztráta naděje na dožití, ztráta životní pohody a obvyklého způsobu života, narušení rodiny a jiné, zpravidla nenahraditelné škody. Vyčíslení těchto dopadů na lidské zdraví v peněžních jednotkách je velmi obtížné. Jejich výše se dá více či méně kvalifikovaně odhadovat podle různých metod (například kontingenční oceňovací metoda „ochoty platit“²).

Pro výpočet ekonomických ztrát způsobených nehodovostí v silničním provozu v ČR za rok 2006 byla použita míra inflace, a to dle Českého statistického úřadu 2,5% oproti roku 2005.

2 VYČÍSLENÍ EKONOMICKÝCH ZTRÁT Z DOPRAVNÍ NEHODOVOSTI

V roce 2006 bylo nahlášeno Policií ČR **187 956** dopravních nehod s těmito následky:

- 1 063 usmrcených osob,
- 3 883 těžce zraněných osob,
- 24 231 lehce zraněných osob.

Podle odhadů dopravní policie na místě nehody byla způsobena hmotná škoda ve výši 9,1163 miliard Kč.

2.1 VÝŠE ZTRÁT V DŮSLEDKU USMRCENÍ A ZRANĚNÍ ČLOVĚKA (NA 1 OSOBU)

Ztráta v důsledku usmrcení člověka	9 662 427,- Kč
Ztráta v důsledku těžkého zranění	3 243 737,- Kč
Ztráta v důsledku lehkého zranění	364 577,- Kč

2.2 ŠKODY ZPŮSOBENÉ NEHODAMI BEZ NÁSLEDKŮ NA ZDRAVÍ

Celková výše škod u nehod bez následků na zdraví 99 846,- Kč
(jen s hmotnou škodou) činí průměrně

Vývoj jednotkových nákladů nehod s následkem zranění a hmotných škod je uveden v tabulce č. 1.

---

² Metoda „ochoty platit“ je založená na hypotetických trzích. Respondenti jsou žádáni, aby přímo vyjádřili svoji ochotu zaplatit za nějaký přínos nebo vyhnout se nějakému nákladu.

Tabulka č. 1 - Jednotkové náklady v tis. Kč

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Smrtelné zranění	6846	7375	8100	9014	9251	9427	9662
Těžké zranění	2518	2625	2797	2864	3106	3165	3244
Lehké zranění	256	300	301	335	349	356	365
Jen hmot. škody	57	92	88	93	96	98	100

2.3 CELKOVÉ EKONOMICKÉ ZTRÁTY

Tabulka č. 2 - Celkové ekonomické ztráty z dopravní nehodovosti za rok 2006

	počet osob	ztráta v mil. Kč
Výše ztrát na lidských životech (zemřelí do 30 dnů po nehodě)	1 063	10 271
Výše ztrát v důsledku těžkých zranění	3 883	12 595
Výše ztrát v důsledku lehkých zranění	24 231	8 834
Nehody se škodami na zdraví celkem		31 700
Škody z nehod bez následků na zdraví (165 850 nehod)		16 559
Rok 2006 celkem		48 259

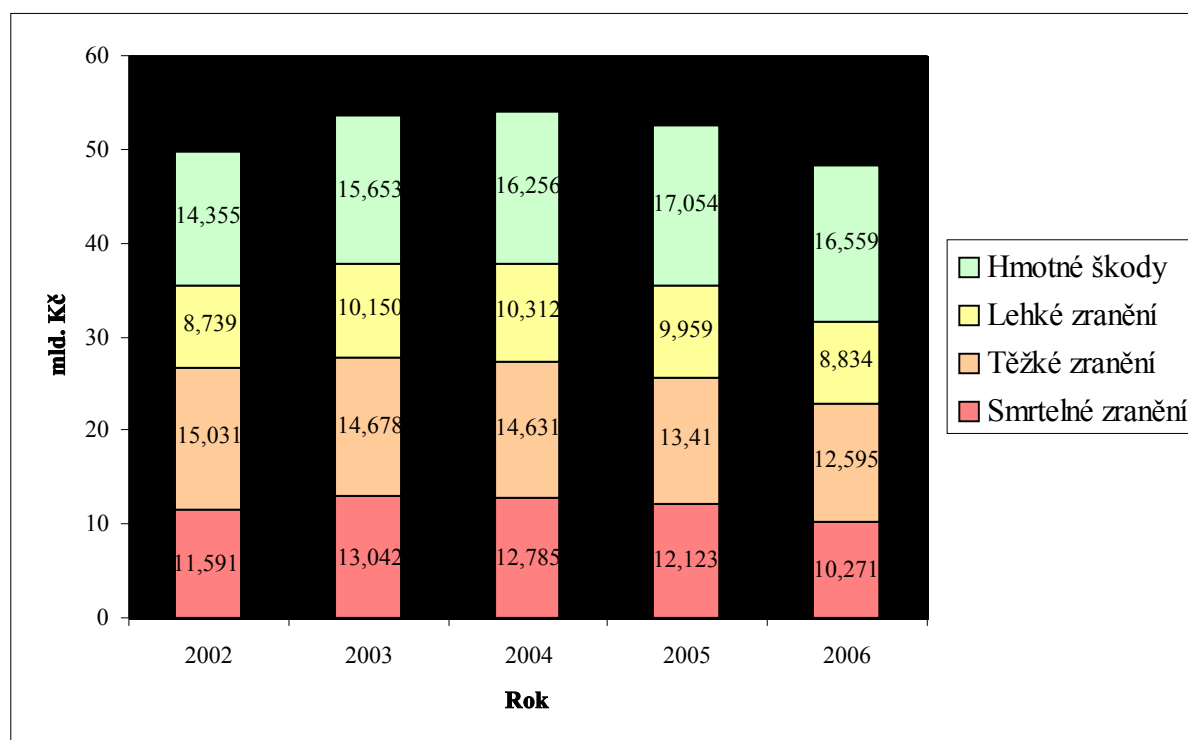
V roce 2006 činily ekonomické ztráty z dopravní nehodovosti **48 259 mil. Kč**. Ve srovnání s rokem 2005 (52 546 mil. Kč, při míře inflace 1,9%) se jedná o několik miliard nižší částku. Důvodem je značný pokles počtu nehod. Největší pokles zaznamenaly nehody s následkem smrtelného zranění osob, jejich počet je od roku 1990 nejnižší³. Celkově došlo k poklesu

- usmrcených osob o 223, tj. o 17,3 %,
- těžce zraněných osob o 354, tj. o 8,4 %,
- lehce zraněných osob o 3743, tj. o 13,4 %.

Nehody pouze s hmotnou škodou bez následků na zdraví zaznamenaly menší pokles o 495, tedy o necelé tři procenta.

³ Ministerstvo vnitra, Informace o nehodovosti na pozemních komunikacích České republiky za rok 2006

Vývoj ekonomických ztrát z dopravní nehodovosti za posledních pět let je znázorněn v grafu č.1.

Graf č.1 - Ekonomické ztráty z dopravní nehodovosti v mld. Kč (2002 - 2005)
(Pozn. Hmotné škody – škody z nehod bez následku na zdraví)

Jak je z grafu č. 1 patrné, do roku 2004 měly celkové ekonomické ztráty z dopravní nehodovosti růstovou tendenci. Od roku 2005 došlo k výraznějšímu poklesu ztrát z důvodu snížení nehodovosti s následkem zranění.

2.4 VYJÁDRĚNÍ ZTRÁT Z DOPRAVNÍ NEHODOVOSTI V EUR

Pro porovnání výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti s cenovými úrovněmi států Evropské unie jsou tyto ztráty přepočítány průměrným ročním devizovým kurzem. Jeho výše pro rok 2006 byla 28,34 Kč/EUR.

Tabulka č. 3 Přepočítané ztráty z dopravní nehodovosti v mil. EUR

Nehody s usmrcením člověka	362,421
Nehody s těžkým zraněním	444,425
Nehody s lehkým zraněním	311,715
Celkové hmotné škody	584,298

Celkové ekonomické ztráty z dopravní nehodovosti za rok 2006 činí **1 702,859 mil. EUR**.

ZÁVĚR

Česká republika se stejně jako ostatní země Evropské unie potýká s vysokým počtem dopravních nehod. Členské státy Evropské unie se rozhodly, že tuto situaci budou řešit. V roce 2002 se zavázaly, že do roku 2010 sníží počet usmrcených osob na polovinu. Česká republika se k tomuto závazku připojila vypracováním Národní strategie bezpečnosti silničního provozu, jejímž cílem je snížit počet usmrcených osob v provozu na pozemních komunikacích na polovinu roku 2006, tedy na 650 osob.

Plnění tohoto cíle je zatím poměrně úspěšné. V roce 2006 byl počet nehod s následkem smrti 1063 osob což je o 223 osob méně než v roce 2005, ušetřilo se tak 1,852 mld. Kč. Celkové ekonomické ztráty z nehodovosti na pozemních komunikacích činily 48 259 mil. Kč. Důvodem byl právě značný pokles nehodovosti na pozemních komunikacích. Důsledkem tak bylo nejen množství zachráněných lidských životů, zabráněných hmotných škod, ale také snížení množství finančních prostředků, o které by stát díky těmto nehodám přišel. Tyto prostředky by tak v ideálním případě mohly být vynaloženy na realizaci dopravně-bezpečnostních opatření, které povedou k dalšímu snížení nehodovosti a tím naplnění cíle Národní strategie bezpečnosti silničního provozu.